

REFERAT Økonomiudvalget d. 23-04-2026

Mødedato Torsdag d. 23. april 2026 kl. 08:00

Mødested Lokale 121

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - 23. april 2026.....	4
Borgerrådgiverens årsberetning for 2025.....	5
Legatregnskab for året 2025 for J.J. Paulsen Fond.....	7
Rømø Havn - Årsregnskab 2025.....	8
Brand og Redning Sønderjylland årsregnskab 2025.....	9
Finansiering af Ny Brandstation i Tinglev.....	10
Indfrielse af lån på Leos Plejecenter.....	12
Tillæg til anlægsbevilling til etablering af nyt formidlingscenter ved Tønnisgård.....	14
Anlægsbevilling og frigivelse af midler fra puljen til faglokaler til etablering af Pavillon på Skærbæk.....	15
Oprettelse af eget tilbud til børn og unge.....	17
Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til to lejligheder ved Lærkely.....	19
Gebyrfastsættelse for brugerbetaling på tilsyn og godkendelse af virksomheder og husdyrbrug.....	20
Forslag til Kommuneplantillæg nr. 176-740 Poppelgården, Rømø - Mulighed for at udbygge det gamle anlæg.....	22
Endelig vedtagelse af Lokalplan nr. 213-734 - Tillæg til Lokalplan nr. 704 for sommerhusområdet i Skærbæk.....	24
Beslutning om vedtagelse af tillæg 11 for spildevandsplan 2018-2027.....	26
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til opstartsprojekter af to cykelstier.....	28
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til forundersøgelse af klæg.....	30
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til følgearbejder ved kloak.....	32
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til sikring af vandstand i voldgrav ved Trøjborg Slotsruin.....	34
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til parkeringsanlæg SINE.....	35
Lukket.....	37
Lukket.....	38
Lukket.....	39
Lukket.....	40
Underskriftsark.....	41

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-4-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - 23. april 2026

00.22.00-P35-4-25

Sagsfremstilling

Orientering fra Borgmesteren.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

- Børn- og familieafdelingen
- Forskningspris til Datamatikeruddannelsen
- 6. plads som Årets Studieby
- Arbejdsgruppe vedr. Uddannelsesforening
- Virksomhedsbesøg og lærlingenetværk
- Whistleblowerordning beretning 2025
- Tønder/Tinglev banen
- Fremtidens bymidte konference
- Generalforsamling Gesek
- Retningslinjer for telefoni
- TMT plan 2029

Punkt 3: Borgerrådgiverens årsberetning for 2025

00.01.00-K07-1-26

Beslutningstema

Økonomiudvalget orienteres om borgerrådgiverens årsberetning for 2025, hvorefter den sendes til orientering i Kommunalbestyrelsen.

Historik

I henhold til § 6 i vedtægten for Tønder Kommunes borgerråd giver, afgiver borgerråd giveren en årlig beretning til Økonomiudvalget, som efterfølgende sendes til Kommunalbestyrelsen til orientering.

Sagsfremstilling

Det fremgår af vedtægten, at borgerråd giveren i sin beretning redegør for sin virksomhed og påpeger eventuelle forhold, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling og betjening. Beskrivelsen af sådanne forhold ledsages af konkrete anbefalinger fra borgerråd giveren.

I beretningen kaster borgerråd giveren et tilbageblik på de 12 måneder siden sidste beretning.

Der er i alt registreret 100 henvendelser til borgerråd giveren i Tønder Kommune i perioden. Af dem kan de 44 betegnes som klagerrelaterede henvendelser. Ellers er det behovet for vejledning om lovgivning og vejvisning, samt støtte i kontakten med kommunen, der fylder mest blandt borgerhenvendelserne.

Henvendelserne er opgjort for hvert direktørområde, og hvor relevant er borgerråd giveren også kommet med en anbefaling til fokuspunkter i forhold til mulig forbedring af sagsbehandlingen og borgerbetjeningen.

Borgerråd giveren har fundet anledning til at gentage de to anbefalinger fra årsberetningen for 2024, som er:

1. Fortsat fokus på øget skriftlighed.
2. Fortsat fokus på løbende opdatering og kommunikation i sagsbehandlingen.

Derudover har borgerråd giveren i medfør af vedtægtens § 10 undersøgt et konkret sagsforløb i Børn-, Familie- og Ungeindsatsen, hvor det er vurderet, at sagsforløbet afviger væsentligt fra lovgivningens krav og god forvaltningsskik. Sagen har for første gang givet anledning til, at borgerråd giveren har udtalt alvorlig kritik af et konkrete sagsforløb jf. vedtægtens § 13, men har også bidraget til en konstruktiv dialog mellem borgerråd giveren og den relevante afdeling, med fokus på læring og forbedringer

Borgerråd giveren har løbende dialog om karakteren af de indkomne henvendelser med de berørte afdelinger, ligesom borgerråd giveren også fremadrettet vil anvende anbefalingerne som afsæt for en konstruktiv dialog med forvaltningen, med fokus på udvikling og læring.

Lovgrundlag

Vedtægt for Tønder Kommunes borgerråd giver.

Indstilling

Borgerråd giveren indstiller,

at beretningen tages til efterretning, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Vedtægt for Tønder Kommunes Borgerråd giver 2.pdf

Borgerråd giverens årsberetning 2025 inden grafisk opsætning

Punkt 4: Legatregnskab for året 2025 for J.J. Paulsen Fond

00.06.00-Ø00-1-26

Beslutningstema

Legatregnskab for året 2025 for Borgmester J.J. Paulsens Fond godkendes af Økonomiudvalget.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget i Tønder Kommune er legatbestyrelse for Borgmester J.J. Paulsens Fond.

Koncernøkonomi har udarbejdet regnskab for fonden for året 2025.

Lovgrundlag

Regnskabet revideres af BDO som en del af Kommunens årsregnskab.

Fundats for Borgmester J.J. Paulsens Fond.

Indstilling

Fagchefen for Økonomi og Løn indstiller,

at legatregnskab for Borgmester J.J. Paulsens Fond godkendes og underskrives.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

fundats med tillæg J.J. Paulsens Fond

Borgmester J.J.Paulsen Fond regnskab 2025

Punkt 5: Rømø Havn - Årsregnskab 2025

08.00.00-K07-1-22

Beslutningstema

Godkendelse af årsregnskab 2025 for Rømø Havn.

Sagsfremstilling

Rømø Havns årsregnskab for 2025 viser et overskud på 959.671 kr. efter afskrivninger og finansielle poster.

Rømø Havn forventer fortsat positiv udvikling.

Da Rømø Havn er en kommunal selvstyrehavn, må der ikke være et negativt driftsresultat efter renter men før afskrivninger 5 år i træk. Rømø Havn har haft et gennemsnitligt positivt resultat efter renter på 2,6 mio. kr. i perioden fra 2021-2025.

Havnens egenkapital udgør 14,485 mio kr. pr. 31. december 2025.

Indstilling

Stabschefen for Økonomi, Løn & IT indstiller,

at regnskabet for 2025 godkendes, og
at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Revisionsprotokollat 2025 Rømø Havn

Årsrapport 2025 Rømø Havn

Punkt 6: Brand og Redning Sønderjylland årsregnskab 2025

14.00.00-A00-1-26

Beslutningstema

I denne sag godkendes Brand og Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2025.

Historik

Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2025 skal efter Beredskabskommissionens behandling godkendes af ejerkommunernes kommunalbestyrelser, jf. vedtægternes pkt. 15.5.

Sagsfremstilling

Beredskabskommissionen behandlede årsregnskab og revisionsberetning for 2025 på mødet den 23. marts 2026. Beredskabskommissionen udtalte opbakning til årsregnskab og revisionsberetning. Beredskabskommissionen har derfor sendt årsregnskabet til endelig godkendelse i ejerkommunernes kommunalbestyrelser.

Regnskabet for 2025 gav et samlet mindreforbrug på 607.000 kr. i forhold til det korrigerede budget - fordelt med mindreforbrug på 3,287 mio. kr. på driften og et merforbrug på 2,609 mio. kr. på anlæg.

Mindreforbruget på beredskabsområdet ses primært på driftsmateriel, hvor forsinkelse af levering af et nyt chassis har udskudt opbygningen af en ny tankvogn.

Beredskabsområdets anlæg giver et merforbrug på 2,609 mio. kr., hvilket skyldes manglende ansøgning om projekt vedrørende investering i Melskov Allé 8, Hammelev.

Indstilling

Beredskabskommissionen indstiller,

at Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2025 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Årsrapport 2025

Beretning_2025_-_BRSJ.pdf

Beslutningsprotokol d. 23. marts 2026.pdf

Punkt 7: Finansiering af Ny Brandstation i Tinglev

14.00.00-A00-2-26

Beslutningstema

I denne sag skal den valgte finansieringsform for en ny brandstation ved Brand & Redning Sønderjylland godkendes, da den vil påvirke kommunens låneramme.

Sagsfremstilling

Beredskabskommissionen ved Brand & Redning Sønderjylland vedtog den 23. marts 2026 at bemyndige Beredskabsdirektøren til at indgå aftale om finansiering af ny brandstation/uddannelsescenter.

Byggeriet er estimeret til ca. 19,5 mio. kr. Projektet finansieres primært ved en ejendomsleasing gennem Kommunekredit på 19,0 mio. kr., hvor de årlige afdrag afholdes indenfor den eksisterende driftsramme hos Brand & Redning Sønderjylland.

Jf. vedtægterne ved Brand & Redning Sønderjylland 7.8.2 står der beskrevet at:

”Lånoptagelse og garantistillelse m.v. skal ske i overensstemmelse med de regler, som det til enhver tid gældende ministerium har fastsat herom”.

Det bevirker, at lånoptagelse (herunder leasing) og garantistillelse skal indregnes i kommunernes forholdsmæssige andel i deres opgørelse af lånerammen, eller deponere et tilsvarende beløb hvilket betyder, at sagen skal forelægges de tre kommunalbestyrelser for endelig godkendelse.

Eftersom de nye faciliteter etableres på lejet grund, skal kommunerne endvidere deponere deres forholdsmæssige andel af værdien af grunden. Denne er på baggrund af den senest tilgængelige offentlige vurdering på 560.800. kr. beregnet til 120.895. kr.

Økonomi

Leasingydelsen afholdes indenfor Brand & Redning Sønderjyllands nuværende driftsøkonomi.

For at Brand & Redning Sønderjylland kan realisere projektet, skal de tre ejerkommuner jf. vedtægterne ved Brand & Redning Sønderjylland 7.8.2 godkende, at de indregner deres forholdsmæssige andel i kommunens afgørelse af lånerammen, eller deponer det tilsvarende beløb jf. nedenstående tabel.

Beløb til deponering		Leasing	Grund	I alt
Aabenraa	38,72	7.356.800	46.811	7.403.611
Haderslev	36,63	6.959.700	44.284	7.003.984
Tønder	24,65	4.683.500	29.800	4.713.300
I alt	100	19.000.000	120.895	19.120.895

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at Tønder Kommune godkender at ville håndtere sin forholdsmæssige andel af finansieringen i sin låneramme eller deponere et tilsvarende beløb, og at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Beslutningsprotokol d. 23. marts 2026 - lukket punkt.pdf

Finansiering Tinglev Ny brandstation -Uddannelsescenter til Byråd.pdf

Punkt 8: Indfrielse af lån på Leos Plejecenter

27.42.00-A00-1-22

Beslutningstema

I denne sag skal Økonomiudvalget træffe beslutning om indfrielsen af lånene på Leos Plejecenter, Tønder Kommunes ældreboliger, afdeling 14.

Historik

På Sundhedsudvalgets møde d. 12 juni 2023 og efterfølgende på Kommunalbestyrelsens møde den 29. juni 2023 blev forvaltningens forslag til Velfærdsboligstrategien godkendt, herunder muligheden for alternativ anvendelse af Leos Plejecenter.

På Sundhedsudvalgets møde d. 2. juni 2025 og efterfølgende på Kommunalbestyrelsens møde d. 26. juni 2025 blev lukningen af Leos Plejecenter og de tilhørende plejehjemspladser på Bargumsvej godkendt.

Sagsfremstilling

Den 18. februar 2026 flyttede den sidste borger ud af Leos Plejecenter. Det drejer sig om nedlukningen af Tønder Kommunes ældreboliger, afdeling 14, Leos Plejecenter, beliggende på Leosallé og Bargumsvej i Tønder. Afdeling 14 består af i alt 45 lejemål, herunder 44 boliger fordelt på 12 et-rumsboliger og 32 to-rumsboliger samt én garage/carport. Manglende udlejning af boliger på Leos Plejecenter medfører en stigende udgift til tomgangshusleje, som Tønder Kommune er forpligtet til at betale, da kommunen har anvisningsret til boligerne.

Det er hensigten, at der sker overdragelse af bygninger og grund til en almennyttig boligforening for at skabe rammerne for etablering af ældrevenlige boliger og sundhedsfremmende kvarterer i Tønder midtby.

Processen for nedlæggelse af en almen afdeling er, at følgende gennemføres:

- Administrative indstillinger om nedlæggelse af den kommunale ældreboligafdeling, herunder ansøgning om bevillinger til de med nedlæggelsen forbundne omkostninger, indfrielse af restgæld, tilbagebetaling af beboerindskud, tilbagebetaling af grundkapital, samt oplysning om, hvilken dato afdelingen ønskes nedlagt som alment byggeri. Desuden oplysning om, hvad ejendommen ønskes anvendt til efter nedlæggelsen som alment byggeri.
- Politisk beslutning om nedlæggelse af den kommunale almene ældreboligafdeling som alment byggeri og herunder stillingtagen til, hvad ejendommen efterfølgende skal anvendes til samt bevillinger til indfrielse af restgæld på støttede lån, samt hvorledes der økonomisk skal forholdes vedrørende tilbagebetaling af kommunal grundbetaling.
- Administrativ ansøgning til Udbetaling Danmark om stillingtagen til indfrielse af restgæld på støttede lån. Politisk beslutning om nedlæggelse skal være vedlagt.
- Ansøgning til Landsbyggefonden om fritagelse fra nuværende eller fremtidige forpligtelserne overfor Fonden vedrørende udamortiserede/indfrieede støttede lån.
- Skriftlig opsigelse af eventuelle tilbageværende beboere i den almene ældreboligafdeling. Opsigelsesvarsel er 3 mdr. i henhold til almenlejeloven.
- Endelig nedlæggelse og opgørelse af de økonomiske konsekvenser pr. nedlæggelsesdatoen.

Landsbyggefonden har været inddraget i processen, men der mangler en endelig godkendelse, inden indfrielse af lånene kan igangsættes.

Økonomi

Lukningen af Leos Plejecenter medfører behov for indfrielse af eksisterende låneforpligtelser samt udarbejdelse af en statusopgørelse over omkostningerne.

Den endelige økonomi ved nedlæggelsen af afdelingen som en almen ældreboligafdeling, vil først kunne opgøres, når det faktiske tidspunkt for nedlæggelsen foreligger. Den endelige økonomi vil kunne ændre sig i forhold til den faktiske dato som alment byggeri. Der forelægger en opgørelse på de aktuelle indfrielsesværdier på de indestående lån og omkostninger til indfrielse:

Aftalenr.	Produkt	Hovedstol, DKK	Restgæld, DKK	Indfrielsesværdi, DKK
9822926	IS-kontant	2.673.500,00	1.471.268,86	1.711.583,67
9721831	IS-kontant	19.030.450,00	10.780.762,16	12.931.358,44
9721829	IS-kontant	5.222.000,00	2.842.845,41	3.485.726,01
200024407	IS-kontant	762.000,00	465.447,61	667.161,71
201646056	KKfast	514.492,00	379.754,32	339.621,55
Samlet				19.135.451,38

Den samlede indfrielsesomkostning afhænger af lånenes kurser på indfrielsestidspunktet. Med udgangspunkt i kursniveauet pr. ultimo april 2026 udgør den samlede omkostning 19,1 mio. kr. En indfrielse af lånene vil reducere kommunens løbende udgifter til tomgangshusleje med 2,0 mio. kr. årligt. Den varige driftsbesparelse medfører, at indfrielsesomkostningen vil være tilbagebetalt efter ca. 9 år.

Omkostning til indfrielsen finansieres af kassebeholdningen og er en finansforskydning, der ikke påvirker servicerrammen.

I den videre proces skal der udarbejdes en økonomisk opgørelse, som skal omfatte:

1. Tilbagebetaling af beboerindskud
2. Tilbagebetaling af kommunalt grundkapitallån
3. Opgørelse af afdelingen henlæggelseskonti
4. Skyldige omkostninger/tilgodehavender for afdelingen på nedlæggelsestidspunktet

Når godkendelser fra Udbetaling Danmark og Landsbyggefonden foreligger, indfries lånene.

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at Økonomiudvalget godkender indfrielsen af lånet ved Leos Plejecenter, når alle godkendelser foreligger, at omkostningen til indfrielsen finansieres af kassebeholdningen, og at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 9: Tillæg til anlægsbevilling til etablering af nyt formidlingscenter ved Tønningård

20.13.00-G01-1-24

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om godkendelse af tillæg til anlægsbevilling og frigivelse af et yderligere rådighedsbeløb i 2026 til etablering af formidlingscenter ved Tønningård.

Historik

I december 2024 blev det offentliggjort at A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene formål donerer 44 mio. kr., som gør det muligt at føre Naturcentret Tønningård på Rømø op i en international klasse.

Etablering af formidlingscentret har et samlet budget på 59 mio. kr. Udover donationen fra A.P. Møller Fonden bidrager Tønder Kommune og Tønningård med de resterende 15 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen har med budgettet for 2026 afsat samlet 10,000 mio. kr., fordelt med 2,500 mio. kr. i 2026, 2,500 mio. kr. i 2027 og 5,000 mio. kr. i 2028. Derudover har kommunalbestyrelsen tidligere tilkendegivet at give en kommunegaranti på 5,000 mio. kr.

Naturcentret Tønningård har tidligere fremsendt ansøgning om udbetaling af tilskud på 2,500 mio. kr. for 2026 i forbindelse med projektstart, som blev behandlet og godkendt i december 2025.

Sagsfremstilling

Naturcenter Tønningård har fremsendt en ny ansøgning om fremrykning og udbetaling af 2,500 mio. kr., som er afsat i budgetoverslagsåret 2027 til byggeriet af Verdensarvscentret Rømø.

Årsag til fremrykningen er, at A. P. Møller Fonden først udbetaler midler, når der foreligger en byggetilladelse. Naturcentret har derfor et akut likviditetsbehov for fortsat at afholde udgifter til totalrådgiver samt løbende projektudgifter.

Økonomi

På investeringsoversigten er der afsat et rådighedsbeløb på 2,500 mio. kr. i 2026, 2,500 mio. kr. i 2027 og 5,000 mio. kr. i 2028.

Derudover har Kommunalbestyrelsen i forbindelse med budgetforliget 2023 tilkendegivet at give en kommunegaranti på 5 mio. kr. til et lån, når den øvrige finansiering er på plads.

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at der gives et tillæg til anlægsbevilling på 2,500 mio. kr. til etablering af formidlingscenter ved Tønningård, at der afsættes og frigives et yderligere rådighedsbeløb i 2026 på 2,500 mio. kr., at rådighedsbeløbet afsat i 2027 samtidig reduceres med 2,500 mio. kr., at finansieringen sker af kassebeholdningen, og at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Ansøgning fra Naturcenter Tønningård

Punkt 10: Anlægsbevilling og frigivelse af midler fra puljen til faglokaler til etablering af Pavillon på Skærbæk Distriktsskole

82.03.00-S05-1-26

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om etablering og leje af pavillon på Skærbæk Distriktsskole.

Sagsfremstilling

Skærbæk Distriktsskole udfordres af antal elever i indskolingen i forhold til det lovbestemte loft på klassestørrelse (maks. 26 elever).

I praksis forventes det i 2026/2027, at kommende 1. klasse går fra to til tre klasser, ligesom der forventes en ekstra børnehaveklasse i forhold til tidligere. Det udvidede behov for klasseværelser forventes at vare fem skoleår startende fra august 2026.

Den skitserede løsning omfatter etablering af pavillon ved skolen.

I praksis flyttes musiklokalet og depot til pavillon. Det frigør to klasseværelser i eksisterende bygninger. Det vurderes fra skolen, at den mest velegnede størrelse er 110 kvm. til musiklokale og depot.

Der er i sagsbehandlingen undersøgt både leje- og købspris.

Forvaltningen anbefaler leje-løsningen begrundet i behovsperioden.

Økonomi

Leje-løsning

Etablering/klargøring:

Samlet etablering opgøres til 486.800 kr.

Heraf finansierer skolen 25.000 kr. og anlægspulje til faglokaler 461.800 kr.

Forventet årlig leje:

Ved lejeperiode på 60 måneder opgives lejen til 10.800 kr. pr. måned.

60 måneders leje med afsæt i behovsbeskrivelsen svarer til 648.000 kroner.

Afledt drift:

Pavillonen er opvarmet med varmepumpe. Forventet udgift 12.000 kr. pr. år.

Rengøring anslås til 50.000 kr. pr. år.

Der er ikke afledte udgifter til vand.

Leje og drift påhviler skoleområdet

Efter endt lejeperiode:

Nedtagning af pavillon omfatter som minimum:

Afmontering af elinstallation, nedtagning af pavillon, transport lastbil/kran med mere.

Der kan desuden være udgifter forbundet med genetablere området, flytning af legeredskaber etc.

Dette er ikke medregnet i sagsfremstillingen.

60 mdr. leje inkl. drift

Opgøres til 1.444.800 kr.

Købs-løsning

Køb, etablering og drift udgør over 60 mdr. 2.416.800 kr.

Indstilling

Fagchefen for Skoler og Dagtilbud indstiller,

at der gives en anlægsbevilling og frigivelse til etablering af lejet pavillon som beskrevet på 461.800 kr.,

at projektet finansieres af det afsatte rådighedsbeløb til faglokaler på skolerne, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Børn- og Skoleudvalg, den 14. april 2026, pkt. 5 :

Indstillingen anbefales.

Allan Svendsen deltog ikke i mødet.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Økonomi - Pavillon - SkærbækDistriktsskole

Punkt 11: Oprettelse af eget tilbud til børn og unge

34.00.00-A21-1-25

Beslutningstema

Udvalget tager stilling til, om der er grundlag for at etablere et eget institutionstilbud til børn og unge på baggrund af budgetopdraget og den gennemførte analyse af, om der fagligt og økonomisk er grundlag for at etablere en egen institution.

Historik

Socialudvalget anbefalede den 3. juni 2025 at afsætte og frigive 500.000 kr. til at afdække muligheden for at etablere et eget institutionstilbud til børn og unge.

Økonomiudvalget anbefalede den 19. juni 2025 samme disponering.

Kommunalbestyrelsen afsatte i budget 2025 i alt 1 mio. kr. og frigav 500.000 kr. den 26. juni 2025 til gennemførelse af afdækningen.

Socialudvalget blev den 7. oktober 2025 orienteret om status på bevillingen.

Sagsfremstilling

Tønder Kommune anvender i dag udelukkende eksterne institutionstilbud til børn og unge, der har behov for anbringelse eller aflastning/støtteophold.

Kommunalbestyrelsen besluttede derfor at afdække potentialet for at etablere et kommunalt drevet tilbud med fokus på:

- faglig kvalitet og sammenhæng i indsatsen
- øget nærhed for børn, unge og familier
- langsigtet økonomisk bæredygtighed

Analysens grundlag

Analysen tager udgangspunkt i kommunens historiske køb af eksterne pladser i perioden 2020-2024. Forbruget ligger primært indenfor fire institutionstyper:

1. Børne- og ungehjem som opholdssted (en institutionstype for børn og unge, hvor den primære anbringelsesårsag er sociale, følelsesmæssige eller adfærdsmæssige vanskeligheder, som ikke kan rummes i en plejefamilie).
2. Børne- og ungehjem som døgninstitution (en institutionstype for børn og unge, der har behov for højt specialiserede eller indgribende rammer)
3. Familieanbringelser (en institutionstype for forældre og børn med behov for intensiv støtte).
4. Aflastning (en midlertidig hjælp til familien, når et barns funktionsnedsættelse giver behov for pauser i hjemmet) og støtteophold (en fleksibel støtte, der gør det muligt for udsatte børn og unge at blive boende hjemme med et nødvendigt pusterum og trygge rammer).

På tværs af disse områder er der foretaget en samlet vurdering af målgrupper, økonomi, kapacitet, rentabilitet, kommunens historiske købsmønstre, prognoser for fremtidigt behov samt afledte effekter på skoleområdet.

Der er i forbindelse med analysen ikke taget stilling til den geografiske placering af et eventuelt kommunalt tilbud til børn og unge. Analysen har alene fokus på, om der er grundlag for oprettelse af et børne- og ungehjem, der kan gennemføres fagligt og økonomisk bæredygtigt.

Analysens hovedresultater

Analysen viser, at der er grundlag for at etablere ét kommunalt tilbud: et børne- og ungehjem med seks faste pladser og to fleksible pladser. Et tilbud i denne størrelse vil kunne dække kommunens behov, sikre flere anbringelser tættere på barnets nærmiljø og skabe større sammenhæng i indsatsen. Kommunen vil i hovedparten af tiden selv kunne fylde pladserne, og der vil være mulighed for salg af pladser i perioder med lavere eget behov. De fleksible pladser kan indgå som akut- og støtteopholdspladser og bidrage til både faglig og økonomisk robusthed.

Analysen viser samtidig, at der ikke er efterspørgsel efter at etablere selvstændige kommunale tilbud til akutanbringelser, støtteophold eller døgninstitution. Behovet er for lavt og for uforudsigeligt til at kunne understøtte særskilte enheder.

Vurdering

Analysen danner grundlag for vurderingen af, at oprettelsen af et børne- og ungehjem kan gennemføres fagligt og økonomisk bæredygtigt.

Et tilbud med seks faste og to fleksible pladser vil gøre det muligt at gennemføre flere anbringelser i nærmiljøet og skabe større kontinuitet og sammenhæng i indsatsen. Kapaciteten vurderes at kunne dække det forventede behov, samtidig med at volumen i både medarbejder- og børnegruppe understøtter den nødvendige faglighed.

Den samlede analyse er vedlagt i bilag.

Økonomi

I 2025 er der af den samlede anlægsbevilling anvendt 496.250 kr. Kommunalbestyrelsen har den 26. marts 2026 besluttet at overføre det resterende rådighedsbeløb på 504.000 kr. til 2026.

Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til etableringsomkostninger. Såfremt der konstateres grundlag for etablering af et eget institutionstilbud til børn og unge, vil der blive udarbejdet en særskilt sagsfremstilling herom.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der på baggrund af analysen tages stilling til om der grundlag for at etablere et eget institutionstilbud til børn og unge, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen, og

at indstillingen sendes til orientering i Handicaprådet.

Beslutning fra Socialudvalget den 15. april 2026, pkt. 2:

Socialudvalget anbefaler at indstillingen godkendes, med en bemærkning om at børnetallet i 2026 ikke ses rentabelt, men at det i overslåsårene forventes at rentabiliteten vil være til stede.

Forvaltningen udarbejder en underbyggende vurdering af hvor mange børn der pt. kan forventes at blive anbragt samt antallet af nuværende anbringelser. Supplerende bilag tilføjes til Økonomiudvalgets møde.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Underbyggende vurdering af børnetal

Analyse af potentialer ved egen institution.pdf

Punkt 12: Anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til to lejligheder ved Lærkely

27.00.00-G01-6-26

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til etablering af to nye lejligheder ved Lærkely.

Historik

I forbindelse med godkendelse af budget 2026 blev der afsat 3,7 mio.kr. til etablering af to nye lejligheder ved Lærkely.

Sagsfremstilling

Den 21. december 2023 godkendte Kommunalbestyrelsen anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb til udvidelse af botilbuddet Lærkely med to pladser. I forbindelse med byggeriet blev de nye lejligheder forberedt til en eventuel yderligere udvidelse med to ekstra lejligheder.

Voksen Socialområdet oplever fortsat en stigende efterspørgsel efter specialiserede pladser, både internt i kommunen og fra andre kommuner. En udvidelse med yderligere to pladser vil styrke kommunens mulighed for at imødekomme dette behov og samtidig bidrage til en mere bæredygtig drift af botilbuddet.

En kapacitetsudvidelse med to ekstra pladser vil:

- styrke kommunens kapacitet til at tilbyde lokale, specialiserede botilbud
- reducere behovet for køb af eksterne og ofte dyrere pladser udenfor kommunen
- skabe mulighed for hjemtagning af borgere, hvor det er fagligt og økonomisk hensigtsmæssigt
- styrke den økonomiske og driftsmæssige bæredygtighed i tilbuddet

Samlet set vil to ekstra pladser både styrke den faglige kapacitet og forbedre den økonomiske robusthed, samtidig med at kommunen bedre kan imødekomme den stigende efterspørgsel efter specialiserede botilbud.

Økonomi

Der er afsat 3,7 mio.kr. i rådighedsbeløb på Investeringsoversigten for 2026.

Indstilling

Fagchefen for Voksen Socialområdet indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til etablering af to lejligheder på Lærkely på 3,7 mio. kr., at det i budget 2026 afsatte rådighedsbeløb på 3,7 mio. kr. til etablering af to lejligheder på Lærkely frigives, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Socialudvalget den 15. april 2026, pkt. 9:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

06 Hovedtidsplan - 05.02.2026.pdf

Lærkely tegningsmateriale

Overslagsbudget - 2 stk. lejligheder - 14.08.2025.pdf

Punkt 13: Gebyrfastsættelse for brugerbetaling på tilsyn og godkendelse af virksomheder og husdyrbrug

00.01.00-S00-1-26

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, at Tønder Kommune fastsætter en timetakst for tilsyn og godkendelser af husdyrbrug og virksomheder.

Historik

Den 1. januar 2026 trådte en ny lovgivning i kraft med ændring af bekendtgørelsen for brugerbetaling på miljøområdet. Hidtil er der opkrævet brugerbetaling ud fra en årligt reguleret takst fastsat af Miljøstyrelsen, der skulle dække 57,79 pct. af myndighedens udgifter.

Ændringen af bekendtgørelsen medfører, at der indføres fuld brugerbetaling for myndighedernes omkostninger til miljøtilsyn og miljøgodkendelser af virksomheder og husdyrbrug samt et udvalg af anmeldelser som f.eks. mellemstore fyringsanlæg som er brugerbetalingsbelagte. Ændringen betyder, at kommunerne skal fastsætte hver deres timepris for brugerbetalingen.

Miljøstyrelsen har fastsat kriterier for, hvilke opgaver der er brugerbetalingsbelagt og dermed skal gebyrfinansieres.

Lovændringen ændrer ikke ved kommunens arbejdsopgaver eller ressourceforbrug.

Sagsfremstilling

Bekendtgørelsen for brugerbetaling på miljøområdet sætter nye rammer for, hvordan brugerbetaling skal beregnes for kommunernes tilsyns- og godkendelsesarbejde. Ændringen betyder, at timetaksten vil øges væsentligt, da omkostningerne nu helt skal dækkes i stedet for at brugerbetalingen hidtil har været et bidrag til at dække omkostningerne. Teknik- og Miljøudvalget er blevet orienteret om, at der var en ændring på vej på Teknik- og Miljøudvalgsrådet i december 2025.

Miljøstyrelsens fastsatte takst var i 2025 487,25 kr. pr. time, og taksten skulle udgøre 57,79 pct. af udgifterne i kommunen. Regningen for tilsyn og godkendelser sendes hvert år ud efter den 1. november, så afregningsperioden går fra den 1. november til den 31. oktober i det følgende år.

Kommunen skal ifølge brugerbetalingsbekendtgørelsen opkræve brugerbetaling til dækning af alle myndighedens omkostninger i forbindelse med tilsyn og godkendelser. Det betyder, at alle omkostninger, både de direkte og indirekte i forbindelse med brugerbetalingsbelagte opgaver skal indgå i timetaksten. Det er f.eks. lønomkostninger, ledelse, økonomistyring, HR-funktioner, IT-udgifter, husleje, drift af biler m.v.

Der skal fastsættes en timetakst for alt arbejde omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen, og der kan derfor ikke differentieres mellem de forskellige erhverv eller opgaver.

Tønder Kommune fører mellem 200 og 300 tilsyn årligt med husdyrbrug og virksomheder, og dertil udarbejdes mellem 25 og 40 godkendelser og anmeldelser, der er brugerbetalingsbelagte.

Tønder Kommune opkrævede i 2025 brugerbetaling for i alt 2.042 timer, og det gav en indtægt til Tønder Kommune på 994.800 kr., som var et bidrag til de udgifter, der afholdes i forbindelse med myndighedsbetjeningen af de brugerbetalingsbelagte ydelser.

Økonomiafdelingen har på baggrund af ovenstående forudsætninger beregnet timetaksten til 949 kr.

Forvaltningen har forespurgt vores nabokommuner om, hvilke timetakster de er kommet frem til:

- Haderslev Kommune: 724 kr. pr. time.
- Esbjerg Kommune: 700 kr. pr. time
- Aabenraa Kommune: 981 kr. pr. time.
- Sønderborg Kommune: 717 kr. pr. time.
- Kolding Kommune: 844 kr. pr. time.

Økonomi

Taksterne er udregnet til: 949 kr. pr. time.

Der er varslet negativ DUT-regulering på opgaven i det kommende Lov- og Cirkulære program, svarende til den andel af ressourceforbruget i kommunen, som hidtil har været skattefinansieret.

Forvaltningen forventer, at den nye timetakst vil blive udlignet af den varslede negative DUT-regulering.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (BEK nr. 1466 af 28/11/2025). (Brugerbetalingsbekendtgørelsen)

Indstilling

Fagchefen for Teknik & Miljø indstiller,

at der anvendes en timebaseret takst på 949 kr. pr. 1. januar 2026,

at Tønder Kommunes gebyrblad opdateres, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 6:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 14: Forslag til Kommuneplantillæg nr. 176-740 Poppelgården, Rømø - Mulighed for at udbygge det gamle vandrehjem på Rømø

01.02.05-P16-2-26

Beslutningstema

I denne sag besluttet om udvalget kan godkende Kommuneplantillæg nr. 176-740 Poppelgården, før det sendes i offentlig høring.

Historik

Den 2. juni 2025 besluttede Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget at der skulle udarbejdes et kommuneplantillæg, der muliggør en udvikling af den gamle vandrehjem på Rømø.

Sagsfremstilling

Baggrund

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget besluttede på baggrund af en henvendelse fra ejer af matrikel 2, Kirkeby, Rømø, den 2. juni 2025, at forvaltningen skal udarbejde et kommuneplantillæg, der muliggør en udvidelse af det eksisterende vandrehjem med 25 værelser og 70 sengepladser med tilhørende minimuseum. Planen skal ses i sammenhæng med Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan 2022-2025, strategiske indsats – Erhverv og Turisme – hvor der arbejdes for et øget kvalitetsudbud igennem overnatningsfaciliteter, oplevelsesøkonomien. Planen understøtter desuden strategien for Vestkystens udvikling.

Planens indhold

Planen består af Kommuneplantillæg nr. 176-740, der har til formål at understøtte turismeudviklingen på Rømø ved at udlægge en ny kommuneplanramme i Havneby. Tillægget skal muliggøre omdannelse af et eksisterende vandrehjem til et moderne overnatningstilbud, der kan rumme forskellige målgrupper og skabe et kvalitetsløft i området, og skal samtidig sikre hensyn til natur, kulturarv og bæredygtighed.

Området udlægges til rekreativt formål med specifik anvendelse til hotel, vandrehjem og lignende overnatningsmuligheder. Der kan etableres tilknyttede funktioner som wellness, restaurant, eventområde, køkkenhave, drivhus og ladepladser til elbiler. Den sydlige del af området er beskyttet hede og må ikke bebygges, men såfremt naturværdierne bortfalder kan området anvendes som rekreativt friareal eller parkering.

Planen fastsætter en maksimal bygningshøjde på 8,5 meter, op til 2 etager og en bebyggelsesprocent på 30 %. Området overføres fra landzone til byzone og skal indpasses i Havnebys eksisterende byområde. Der stilles krav om en begrønningsprocent på minimum 20 % for at sikre grønne arealer. Parkeringspladser skal etableres efter kommunens standarder.

Den bevaringsværdige bygning Poppelgården fra 1780 skal bevares og indgå i den fremtidige udvikling. Eventuelle ændringer skal ske med afsæt i Arkitekturstrategi for Rømø, der sikrer bygningens oprindelige udtryk og kulturhistoriske værdi. Der fastsættes bestemmelser, der sikrer indarbejdelse af afværgeforanstaltninger mod oversvømmelse og hensyn til områdets kulturmiljø.

Miljøvurdering (SMV): Planen er blevet miljøvurderet og forvaltningen har foretaget en høring af berørte myndigheder. Screeningsafgørelsen konkluderer, at planen ikke giver anledning til væsentlige miljøpåvirkninger og derfor ikke kræver fuld miljøvurdering.

Bymiljø og landskab: Området ligger i kystnærhedszonen og er en del af et nationalt kystlandskab og geologisk interesseområde. Planen vurderes dog ikke at forringe landskabelige værdier, da bebyggelsen indpasses bag eksisterende beplantning og bebyggelse.

Kulturarv: Den bevaringsværdige bygning Poppelgården fra 1780 skal bevares. Området er en del af et værdifuldt kulturmiljø, og planen skal sikre respekt for bevaringsinteresser.

Natur: Den sydlige del af området er beskyttet hede (§3-natur), som ikke må bebygges. Natura 2000-området Vadehavet ligger ca. 215 m væk, men planen vurderes ikke at påvirke det. Der er ingen bilag IV-arter registreret i området.

Klimatilpasning: Hele Rømø er udpeget som risikoområde for oversvømmelse. Der skal ved lokalplanlægning indarbejde afværgeforanstaltninger mod oversvømmelse.

Ressourceanvendelse og trafik: Fortætning kan medføre øget trafik og energiforbrug, men vurderes ikke væsentlig.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at udvalget godkender forslag for kommuneplantillæg og den sendes i minimum otte ugers offentlig høring, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 7:

Indstillingen anbefales.

Mette Nielsen kan ikke følge indstillingen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Torben Struck kan ikke følge indstillingen.

Bilag

Forslag KPT 176-740 - Poppelgaarden - udvalgsbehandling - Marts 2026

Punkt 15: Endelig vedtagelse af Lokalplan nr. 213-734 - Tillæg til Lokalplan nr. 704 for sommerhusområdet Kongsmark

01.02.05-P16-3-26

Beslutningstema

Det skal besluttes, om Lokalplan nr. 213-734 - Tillæg til Lokalplan nr. 704 for sommerhusområdet Kongsmark skal endeligt vedtages og offentliggøres.

Historik

Lokalplan nr. 213-734 - Tillæg til Lokalplan nr. 704 for sommerhusområdet Kongsmark er klar til endelig vedtagelse.

Lokalplanen har til formål at fastsætte klare bestemmelser for anvendelsen af tekniske anlæg og især anvendelsen af solceller inden for lokalplanens område. Baggrunden for lokalplanen er, at forvaltningen har nedlagt et midlertidig forbud efter planlovens § 14 mod etablering af solceller på terræn. Forvaltningen har vurderet, at sådanne anlæg kan påvirke områdets landskab og kultur, så det svækker områdets karakter på de forskellige parametre. I henhold til Planloven kan en lokalplan kun ændres ved udarbejdelse af en ny lokalplan. Opstår der en situation, hvor en lokalplan kun på et enkelt eller nogle få punkter skal ændres, kan den nye lokalplan, som udarbejdes, kaldes ”tillæg til” en gældende lokalplan, og alene omhandle de aktuelle ændringer.

Denne Lokalplan nr. 213-734, som er et tillæg til Lokalplan nr. 704, medfører ikke ændringer i bestemmelserne i Lokalplan nr. 704 udover § 10, som erstattes med § 10 i nærværende Lokalplan nr. 213-734.

Lokalplanen skal sikre en hensigtsmæssig planlægning af anvendelse af tekniske anlæg og solceller. Den indeholder bestemmelser, som forbyder opsætning af solceller på terræn, og fastsætter bestemmelser for, hvordan tekniske anlæg skal integreres på bygninger, således der tages hensyn til områdets arkitektur og kultur.

Lokalplanen er beliggende i den østlige del af Rømø og omfatter sommerhusområdet Kongsmark. Lokalplanen har et samlet areal på ca. 95,2 ha. Lokalplanen fastholder den eksisterende afgrænsning af området og medfører ingen ændringer i områdets overordnede anvendelse eller planmæssige forhold.

Lokalplanen med tilhørende MV-screening har været i offentlig høring i 4 uger fra den 3. februar til den 3. marts 2026. I forbindelse med høringen er der indkommet 2 bemærkninger. En er fra Museum Sønderjylland, som noterer, at deres arkæologiske udtalelse fremgår af planforslaget. Den anden er fra ejeren af den ejendom, hvorpå der er nedlagt §14 forbud mod etablering af solceller på terræn. Bemærkningerne medfører ingen ændringer i lokalplanen.

Der er til planforslaget udarbejdet en MV-screening i henhold til lov om planer programmer og projekter, som afgør, at planerne ikke er miljøvurderingspligtige. Screeningsafgørelsen er ikke blevet påklaget.

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at Lokalplan nr. 213-734 - Tillæg til Lokalplan nr. 704 for sommerhusområdet Kongsmark endelig vedtages, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 13:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Lokalplan nr. 213-734 - Sommerhusområdet Kongsmark, Rømø

A - Liste til bemærkninger indsigelser (Kopi) (Kopi) (Kopi)

Punkt 16: Beslutning om vedtagelse af tillæg 11 for spildevandsplan 2018-2027

06.00.05-P15-3-24

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til vedtagelse af tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027. Tillægget omhandler kloakering af et nyt område i Skærbæk nord.

Historik

Ifølge lovgivningen skal en spildevandsplan indeholde eksisterende og planlagte spildevandsanlæg, samt afgrænsning af de enkelte kloakoplande. Ligeledes skal en spildevandsplan være i overensstemmelse med kommuneplanen og understøtte de udpegede områder, hvis disse skal kloakeres.

Med tidligere vedtagelse af lokalplan nr. 167-510, blev et område nord for Skærbæk udlagt til aflastningsområde. Med planen blev det muligt at etablere blandt andet større udvalgsbutikker.

I tillæg 11 for gældende spildevandsplan, udlægges dette område i Skærbæk til fremtidig spildevandskloakering.

Den 18. december 2025 besluttede Kommunalbestyrelsen, at udsende forslag for tillæg 11 i 8 ugers offentlig høring. Høringsperioden har været i perioden fra 23. december 2025 til 23. februar 2026.

Sagsfremstilling

En vedtaget spildevandsplan udgør det juridiske grundlag for at udbygge og vedligeholde de offentlige spildevandsanlæg indenfor de økonomiske rammer, der er gældende for Tønder Spildevand A/S.

Derudover udgør Spildevandsplanen grundlaget for, at grundejerne inden for kloakerede områder forpligtes til at tilslutte spildevand til det offentlige kloaksystem, samt til at betale tilslutnings- og vandafledningsbidrag. Endelig er en vedtaget spildevandsplan grundlaget for meddelelse af tilslutningstilladelser til virksomheder.

Tillægget danner det planmæssige grundlag for at inddrage et nyt kloakeringsområde i gældende spildevandsplan og at Tønder Spildevand A/S kan etablere de nødvendige ledningsanlæg og tekniske foranstaltninger til at sikre forsyning af området.

Med tillæg 11 til Spildevandsplan 2018-2027, udlægges et mindre område i det nordlige Skærbæk til fremtidig kloakering. Området er afgrænset af nuværende matrikel nr. 2557 Skærbæk ejerlav, Skærbæk. Tillægget er med til at understøtte realiseringen, af den tidligere vedtaget lokalplan nr. 167-510 som udlagde området til aflastningsområde.

Status for området er, at det ikke er en del af spildevandsplanen, men vil med dette tillæg optages til fremtidig kloakering. Dette betyder, at områdets fremtidige bebyggelse får håndteret sanitært spildevand af forsyningsselskabet, mens regnvand fra befæstede arealer (tage m.m.) skal håndteres med egen privat løsning.

I høringsperioden har der været høringssvar fra Museum Sønderjylland. I forbindelse med Tønder Kommunes salg af matriklen, er der lavet arkæologiske forundersøgelser. Disse viste væsentlige jordfaste fortidsminder i området. Forvaltningen har orienteret ejer af arealet og Tønder forsyning. Det er beskrevet yderligere i tillægget. Det er forvaltningens vurdering, at de indkomne bemærkninger ikke giver anledning til større ændringer i tillægget.

Forslag til tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027, er blevet screenet efter Miljøvurderingslovens bestemmelser omhandlende planer. Screeningsens afgørelse er, at tillægget ikke vurderes at få væsentlig indvirken på miljøet og derfor ikke skal gennemgå en fuld miljøvurdering.

Strategisk indsats for Tønder Kommune

Tillægget understøtter Verdensmål nr. 3 "Sundhed og trivsel", nr. 6 "Rent vand og sanitet" og nr. 14 "Livet i havet".

Økonomi

Tillægget har ingen økonomisk betydning for Tønder Kommune.

Lovgrundlag

Miljøbeskyttelsesloven

Spildevandsbekendtgørelsen

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Teknik og Miljø indstiller,

at tillæg 11 for Spildevandsplan 2018-2027 vedtages, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 18:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Udkast for tillæg 11 til spildevandsplan 2018-2027 - Udlægning af nyt kloakopland, Skærbæk nord

Høringssvar og forvaltningens bemærkninger 11-03-2026

Punkt 17: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til opstartsprojekter af to cykelstier

05.00.00-G01-80-24

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af midler til opstartsprojektering af dobbelttrettet cykelsti på Bevtoftvej og Visbjergvej.

Historik

Tønder Kommune modtog den 7. oktober 2025 endelig tilsagn fra den statslige Cykelpulje, at der gives tilskud til anlæg af dobbelttrettet cykelsti på Bevtoft og Visbjergvej ved Bedsted.

På mødet i Teknik-, Miljø og Klimaudvalget 3. februar 2026, besluttede udvalget at prioritere 0,6 mio. kr. til opstartsprioritering fra Basisanlægspuljen i 2026, øvrige egne midler finansieres af basisanlægget i 2027 og 2028. Økonomiudvalget godkendte den 19. februar 2026 Teknik-, Miljø- og Klimaudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Det statslige tilskud udgør 50% og udbetales løbende i forhold til dokumenterede udgifter.

Forvaltningen foreslår, at der af anlægspuljen 2026 til cykelstier og vejanlæg generelt, frigives et rådighedsbeløb på 0,6 mio. kr. fordelt med 0,3 mio. kr. til hvert projekt.

For at projekterne kan realiseres og igangsættes, bliver det nødvendigt at erhverve arealer langs de planlagte stier. Som udgangspunkt ønsker Tønder Kommune at indgå frivillig aftale omkring arealerhvervelse med de berørte lodsejere. Skulle det ikke være muligt, at indgå en frivillig aftale agter Tønder Kommune at ekspropriere det nødvendige areal.

Forvaltningen forventer at erhvervelse af arealet vil være ukompliceret og foreslår, at forvaltningen bemyndiges til at indlede forhandlinger med lodsejerne.

Endelig forhandling med lodsejerne kan tidligst ske, når finansiering af egne midler til de to stier bliver endelig vedtaget i budgettet for 2027.

Forud for opstarten på Bevtoftvej, vil der ske afklaring af de lokale interessenter i området i forhold til hvilken løsning for krydsning af hovedlandevej 25, der er mest optimal og den foretrukne i lokalområdet.

Økonomi

Tønder Kommunes andel af udgifter til de to cykelstiprojekter udgør samlet 7.598.750 kr.

På investeringsoversigten 2026 - 2029 er der for 2026 under Teknik-, Miljø-, og Klimaudvalgets basisanlæg afsat 8,014 mio. kr. til cykelstier og vejanlæg generelt. Heraf er der forlods disponeret 3,1 mio. kr. som er tilbageført til cykelstiprojektet på Hedebovej i 2026.

Restbeløb til puljen til cykelstier og vejanlæg udgør herefter 4,914 mio. kr. i 2026, hvoraf Udvalget på møde den 13. januar 2026 prioriterede 2,140 mio. kr. til renovering af broer.

Efter frigivelse af 0,6 mio. kr. til opstartsprojektering af cykelstier langs Bevtoftvej og Visbjergvej, vil restbeløbet i puljen til cykelstier og vejanlæg generelt udgøre 2,174 mio. kr.

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller;

at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 0,6 mio. kr. til opstartsprojektering af dobbelttrettet cykelsti langs Bevtoftvej, at det afsatte rådighedsbeløb på 0,3 mio. kr. fra puljen til cykelstier og vejanlæg generelt frigives, at der gives en anlægsindtægtsbevilling på 0,3 mio. kr. til cykelsti langs Bevtoftvej finansieret af den statslige cykelpulje .

at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 0,6 mio. kr. til opstartsprojektering af dobbelttrettet cykelsti langs Visbjergvej, at det afsatte rådighedsbeløb på 0,3 mio. kr. fra puljen til cykelstier og vejanlæg generelt frigives, at der gives en anlægsindtægtsbevilling på 0,3 mio. kr. til cykelsti langs Visbjergvej finansieret af den statslige cykelpulje.

at forvaltningen bemyndiges til at optage forhandling med de berørte lodsejere, med henblik på at opnå en frivillig aftale om arealerhvervelse på ekspropriationslignende vilkår,
at ekspropriation til arealerhvervelsen indledes, hvis der ikke kan opnås forlig ved frivillig aftale, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 17:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 18: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til forundersøgelse af klæg

00.30.00-S00-3-25

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af midler til forundersøgelse af klæg.

Historik

Anlægsmidlerne er afsat under Teknik-, Miljø og Klimaudvalget som struktur og kapacitetsudvikling i budgettet for 2026.

Tønder Kommune har for år tilbage købt matrikel 388 Daler Ejerlav med henblik på udvinding af klæg.

Sagsfremstilling

Forvaltningen forventer at påbegynde et større renoveringsarbejde af digerene i 2027 og 2028.

Der skal bruges op mod 300.000m³ klæg til vedligeholdelse og renovering af kommunens diger og å-diger, som i årene er blevet i meget dårligt stand, og har risiko for, at de vil bryde sammen.

Før udvinding af klæg kan påbegyndes, skal der udarbejdes en projektbeskrivelse, som omhandler udvinding af klæg, transport til tørredepot, fuld miljøvurdering og en reetableringsplan for området.

Projektbeskrivelsen vil blive udbudt med henblik på, at der antages en ekstern rådgiver.

Økonomi

Der er på Investeringsoversigt 2026 afsat et rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. til projektbeskrivelse og forundersøgelser. Beløbet er estimeret efter henvendelse til eksterne rådgivere.

Lovgrundlag

Miljøvurderingsloven

Råstofudvindingsloven

Indstilling

Fagchefen for Teknik og Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til forundersøgelse af klæg på 1,5 mio. kr.,

at det i budget 2026 afsatte rådighedsbeløb til projektet på 1,5 mio. kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 10. marts 2026, pkt. 21:

Udvalget udsatte sagen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 19:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Investeringsoversigt 2026-2029

Punkt 19: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til følgearbejder ved kloak

05.12.00-G00-1-22

Beslutningstema

Der skal i denne sag tages beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af midler til udførelse af følgearbejder ved Tønder Spildevands kloakreoveringer.

Historik

Tønder Kommune indhenter hvert år oplysninger om Tønder Forsynings anlægsopgaver i det følgende år. Ved kloakreoveringer vil der ofte være behov for fornyelse af rendestensbrønde og stikledninger samt reetablering af vej- og fortovsarealer i en grad, der går ud over den reetablering, der påhviler ledningsejeren. Ved at få opgaven løst samtidig med ledningsarbejdet, opnås store besparelser for kommunen.

Sagsfremstilling

Driftsafdelingen har på et møde med Tønder Spildevand modtaget deres reviderede plan for anlægsopgaver i 2026.

Nye projektopstart i 2026 på følgende veje:

- Ringgade, Løgumkloster
- Vænget, Løgumkloster
- Enggårdsvej, Løgumkloster
- Nygade, Tønder
- Brorsonsvej, Tønder
- Ryttervej, Tønder
- Dragonvej, Tønder
- Frilandsvej, Tønder
- Industrivej, Løgumkloster
- Søndergade, Bredebro

Følgearbejdet vil blive prioriteret med afsæt i de afsatte midler og den tilstand, som fortove m.m. findes i på de enkelte lokationer.

Økonomi

Der er på Investeringsoversigt 2026 afsat et rådighedsbeløb på 8,047 mio. kr. som basisanlæg til "Pulje til trafiksikkerhed, gade- og kloakreovering". Det er fra denne pulje projektet på 4,5 mio. kr. ønskes finansieret.

Indstilling

Fagchefen for Teknik og Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til Kloakreovering følgearbejder 2026 på 4,5 mio. kr.,

at finansieringen sker fra anlægspuljen "Trafiksikkerhed, gade- og kloakreovering" på 4,5 mio. kr. og frigives til projektet, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 20:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Div. veje i Tønder. Følgearbejder v. kloak 2025

Søndervang, Skærbæk - Følgearbejder v. kloak 2025

Vesterende Ballum - Følgearbejder v. kloak 2025

Div. veje i Løgumkloster - Følgerarbejder v. kloak 2025

Punkt 20: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til sikring af vandstand i voldgrav ved Trøjborg Slotsruin

04.01.00-G01-12-24

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes beslutning om anlægsbevilling og frigivelse af midler til sikring af vandstanden i indre voldgrav ved Trøjborg Slotsruin.

Historik

Tønder Kommune overtog i 2007 ejerskabet og ansvaret for Trøjborg Slotsruin. Trøjborg er en fortidsmindefredet slotsruin, der kan dateres tilbage til 1300-tallet. For at sikre, at ruinens piloteringspæle ikke rådner, er det mellem Slots- og Kulturstyrelsen og Tønder Kommune aftalt, at kommunen er forpligtiget til, at opretholde en given minimumsvandstand i Trøjborg slotsruins indre voldgrav, der skal tilsikre, at jorden omkring piloteringspælene altid er fuldt vandmættet.

Dette er tidligere blevet opfyldt ved, at pumpe vand fra Sejsbækken, men de lokale grundvandforhold har siden nyt staldbyggeri ændret sig kardialt, og det er ikke længere realistisk eller lovligt, at forsætte med dette.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et skitseprojekt, hvor den naturlige vandforsyning i gruslag fastholdes ved at nedramme en spuns, der stopper afstrømning. Dette er en mulighed, da der i 4-5 meters dybde findes et vandstandsende lerlag, hvortil der spuses.

Projektet er udarbejdet i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen samt ejeren af den nærliggende Trøjborg hovedgård.

Udbudsmaterialet er under udarbejdelse og dette, samt de nødvendige dispensationer/tilladelser, forventes at være klar, således at der kan være indhentet tilbud medio/ultimo maj.

Økonomi

Der er på investeringsoversigten for 2026 afsat et rådighedsbeløb på 2,4 mio. kr., Anlægssag 1064 Trøjborg- sikring af vandstand i voldgrav.

Indstilling

Fagchefen for Teknik & miljø indstiller,

at der af Anlægssag 1064, Trøjborg-sikring af vandstand i voldgrav, gives en anlægsbevilling på 2,4 mio. kr.

at rådighedsbeløbet på 2,4 mio. kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 21:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Trøjborg - Vandstand indre voldgrav - Projektbeskrivelse - Rev 02.pdf

Punkt 21: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til parkeringsanlæg SINE

05.01.02-P20-10-25

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til, om der kan gives anlægsbevilling og frigives midler til anlæg af en grusparkeringsplads, en grussti og en asfalteret adgangsvej i forbindelse med udvidelsen af Sportsefterskolen SINE.

Historik

I november 2021 besluttede den daværende kommunalbestyrelse at sælge et areal til Sportsefterskolen SINE til brug for efterskolens udvidelse.

Af sagsfremstillingen fremgår, at *"Ifølge udbudsbekendtgørelsen skal de ca. 2,93 ha sælges til markedsprisen og i offentligt udbud. Udbudsbekendtgørelsen siger dog også, at kommunen kan undlade et offentligt udbud og sælge arealet under markedsprisen, hvis kommunen lovligt kan yde anlægsstøtte. Ifølge juridisk afdeling kan kommunen yde anlægsstøtte til en efterskole. Kommunen kan derfor lovligt overdrage et areal til en efterskole uden offentligt udbud, da efterskolen er omfattet af en undtagelse til udbudspligten jf. efterskole- og frie fagskoleloven.*

I henhold hertil kan kommunen vælge at overdrage arealet til friskolen for et symbolsk beløb, men skal være opmærksom på, at Tønder Kommune kan blive forpligtet til også at sælge til andre friskoler under markedsprisen. Kommunen har tidligere solgt et areal til Løgumkloster friskole. De betalte markedsprisen for jorden.

Skolen har også behov for nye parkeringspladser. Det foreslås, at der etableres 62 nye parkeringspladser i græsarmring og laves en ny adgangsvej i asfalt (se vedlagte kort). Vej og Park har beregnet udgiften hertil til 1,235 mio. kr. ekskl. moms. Det foreslås, at udgiften finansieres af indtægten for jordsalget til efterskolen. Adgangsvejen og parkeringspladsen bliver en offentlig vej. Fremadrettet står Tønder Kommune for vedligeholdelsen."

Ved samme lejlighed blev der givet anlægsbevilling til etablering af parkeringspladserne og adgangsvejen.

Købsaftalen blev effektueret i 2022. Af købsaftalen fremgår, at Tønder Kommune som et led i aftalen betaler for etablering af en adgangsvej i asfalt og 62 parkeringspladser i græsarmring. Købesummen blev angivet til 1.543.750 kr., svarende til 1.235.000 kr. ekskl. moms.

Købesummen er i 2025 lagt i kommunekassen.

Sagsfremstilling

Sportsefterskolen er i gang med udvidelserne, og Tønder Kommune skal derfor etablere adgangsvej og parkeringspladser i henhold til købsaftalen.

Forvaltningen har i oktober 2025 beregnet prisen på anlæggelse af en adgangsvej i asfalt og 62 parkeringspladser i græsarmring, som angivet i købsaftalen. Overslaget er på godt 2.8 mio. kr., ekskl. moms. Prisforskellen kan forklares med generelle prisstigninger og yderligere krav til etablering af parkeringspladser.

Henset til den store prisforskel har forvaltningen været i dialog med Sportsefterskolen, og der er nu lavet et udkast til en alternativ aftale, som indebærer en mindre merudgift for kommunen.

Udkastet til en aftalen indebærer, at kommunen etablerer 2 grusparkeringspladser, den oprindelige adgangsvej i asfalt og en grussti. Prisoverslaget er på godt 1.9 mio. kr. Udkastet indebærer endvidere, at parkeringsplads og adgangsvej overdrages til Sportsefterskolen, som så påtager sig vedligeholdelsen fremadrettet.

Økonomi

I 2022 deponerede Sportsefterskolen SINE 1.235.000 kr. ekskl. moms for arealet. I 2025 blev beløbet frigivet, og tilført kassen ved regnskabsafslutningen. Da beløbet er tilført kassen, skal der ske ny anlægsbevilling og frigivelse af beløbet.

Etablering af det nu aftalte koster ifølge overslaget 1.937.885 kr. og dermed 702.885 kr. mere end købesummen. Den endelige pris kendes først efter licitation.

Eventuelle uforbrugte midler vil blive tilført kassen efter endt projekt.

Lovgrundlag

Udbudsbekendtgørelsen, Efterskole- og Frie Fagskoleloven, Den Kommunale Styrelseslov, Aftaleloven

Indstilling

Fagchefen for Teknik og Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling og tilsvarende rådighedsbeløb på 1.937.885 kr. ekskl. moms til etablering af parkeringspladser, sti og ny adgangsvej,

at rådighedsbeløbet frigives og finansieres ved kassetræk, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget den 14. april 2026, pkt. 1:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

1 - KB beslutning 2021

2 - Købsaftale 2022

3 - Bilag 1 til købsaftale

4 - Overslag etablering 2021

5 - Overslag etablering 2025

6 - Aftale med SINE

7 - Oversigtskort ny aftale 2026

8 - Overslag etablering ny aftale 2026

Punkt 22: Lukket

00.18.04-A21-1-26

Punkt 23: Lukket

00.00.00-G10-1-25

Punkt 24: Lukket

13.06.02-G10-13-25

Punkt 25: Lukket

13.06.02-G10-2-21

Punkt 26: Underskriftsark

00.22.00-P35-4-25

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

Beslutning

-